

Hallituksen esitys ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Hallituksen esitys on valmisteltu osana työ- ja elinkeinoministeriön, ulkoministeriön, sisäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistä ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishanketta sen alatyöryhmissä 2 ja 5, eli oleskelulupahakemusten käsittelyyn liittyvän lainsäädännön sujuvoittamisen sekä oleskelulupahakemusten käsittelyyn liittyvien viranomaismenettelyjen nopeuttamisen alatyöryhmässä. Lain on tarkoitus tulla voimaan lokakuussa 2022.

Tausta

Hallitus pyrkii ulkomaalaislain 5 lukua uudistamalla nopeuttamaan oleskelulupaprosesseja niin, että työperusteisten oleskelulupien käsittelyaika lyhenee hallituskauden loppuun mennessä keskimäärin 30 vuorokauteen. Uudistus lisäisi myös automaation käyttöä ja mahdollistaisi työnantajien sertifiointin, mikä helpottaisi hakuprosessia.

Hallituksen tavoitteena on lisätä työ- ja koulutusperusteista maahanmuuttoa. Hallitusohjelmassa työperäisen maahanmuuton painopisteeksi on asetettu työvoimapulasta kärsivät alat sekä TKI-toiminnan kärki- ja kasvualojen kannalta olennaiset erityisosajat, opiskelijat ja tutkijat. Tämän vuoksi ulkomaalaislain 5 lukuun ja eräisiin muihin säännöksiin ja lakeihin esitetään muutoksia, joita koskeva luonnos hallituksen esityksestä lähtee nyt lausuntokierrokselle.

Tavoitteet

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että laissa säädettäisiin kaikkien työperusteisten oleskelulupien myöntämistä koskevista yleisistä edellytyksistä. Samalla säädettäisiin työnantajan ja työntekijän velvollisuuksista oleskelulupaprosessissa. Selvitysten mukaan yli 80 prosenttia työ- ja koulutusperusteisista oleskeluluvista ratkaistaan myönteisesti. Uudet säännökset mahdollistaisivatkin osa-automaation hyödyntämisen entistä laajemmin. Lupaviranomaiset myös hyödyntäisivät muista viranomaisrekistereistä saatavia tietoja, jolloin niitä ei tarvitsisi enää kysyä hakijalta tai työnantajalta.

Laissa ohjattaisiin hakijaa tekemään hakemuksensa ensisijaisesti sähköisesti, jolloin myös

työnantajan tulisi asioida sähköisesti. Paperihakemuksen tekeminen olisi silti edelleen mahdollista. Lakiin ehdotetaan myös työnantajan sertifiointia koskevia säännöksiä, joilla säädettäisiin sertifiointin edellytyksistä, myöntämisestä, vaikutuksista ja peruuttamisesta. Työnantajien sertifiointi nopeuttaisi myös osaltaan lupaprosessia.

Yrittäjän ja kasvuyrittäjän oleskelulupia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin, ja Suomessa tutkinnon tai tutkimuksen suorittaneille tulisi oma lupansa. Myös erityisasiantuntijan oleskelulupa lisättäisiin lakiin omana lupanaan, samalla kun palkan määräytymisestä säädettäisiin nykyistä tarkemmin.

Uudistus mahdollistaisi myös lupaprosessiin kuuluvat suulliset kuulemiset niin, että edustustossa kuulemisen voisi tehdä myös etäyhteyden välityksellä. Tarvittaessa kuuleminen voitaisiin tehdä ulkoisen palveluntarjoajan tiloissa, jos tila, järjestelyt, yhteydet ja turvallisuus on varmistettu.

Nykyisen lainsäädännön mukaan matkustusasiakirjan on oltava voimassa koko sen ajan, jolle oleskelulupa myönnetään. Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että jatkossa riittäisi, että matkustusasiakirja olisi voimassa, kun ensimmäinen oleskelulupa myönnetään.

Samalla kun työvoiman maahanmuuttoa edistetään, Suomi pyrkii torjumaan ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttöä. Tämän vuoksi esitetään täsmennyksiä myös ulkomaisen työvoiman käytön valvontaa koskevaan sääntelyyn. Mahdollisuus tehdä pidättäytymispäätös, jonka mukaan päätöksen kohteena olevan työnantajan palvelukseen ei määräaikana myönnetä työnteon perusteella oleskelulupia, laajennettaisiin koskemaan työntekijän oleskeluluvan lisäksi kaikkia muitakin työperusteisia oleskelulupia. Pidättäytymispäätöksen voisi tehdä TE-toimiston lisäksi jatkossa myös Maahanmuuttovirasto.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Vaihtoehtoisesti lausunnon voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai kirjallisesti osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Launnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/5283/2020.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan työ- ja elinkeinoministeriöön viimeistään 7.3.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat hallitussihteeri Jarmo Tiukkanen, puh. 0295 047 355, ja projektipäällikkö Kristel Stenman-Huuskonen, puh. 0295 047 350.
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)gov.fi.

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM007:00/2020> - TEM:in hankesivut

Liitteet:

[HE-luonnos_UiKL_5_luku_ym.pdf](#) - HE-luonnos

Jakelu:

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Ahvenanmaan maakuntahallitus
AKAVA
AMS Åland
Arene
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
Eduskunnan oikeusasiamies
EK
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
Helsingin HAO
Helsingin kauppakamari
Helsingin yliopisto
Hämeen ELY-keskus
Hämeenlinnan HAO
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen HAO
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen TE-toimisto
Kainuun ELY-keskus
Karelia-ammattikorkeakoulu
KEHA
Kela
Keski-Suomen ELY-keskus
Keskuskauppakamari
Korkein hallinto-oikeus
Kuntatyönantajat KT
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus

Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Migri
OAJ
Oikeuskanslerinvirasto
OKM
OM
OPH
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Palvelualojen ammattiliitto PAM
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan TE-toimisto
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen HAO
Poliisihallitus
Rakennusteollisuus
SAK
Satakunnan ELY-keskus
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy
Sivistystyönantajat
SM
STM
STTK
Suomen Kuntaliitto
Suomen yrittäjät
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
Teknologiateollisuus ry
Teollisuusliitto
Tieteentekijöiden liitto
Turun HAO
Turun yliopisto
UM
Uudenmaan ELY-keskus
Vaasan HAO
Vaasan yliopisto
Varsinais-Suomen ELY-keskus
VM
VNK
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hämäläinen Sonja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiukkanen Jarmo
Työ- ja elinkeinoministeriö